

TES
GERITSEN
HLADNO
KAO LED

Preveo
Nikola Pajvančić

■ Laguna ■

Naslov originala

Tess Gerritsen

ICE COLD

Copyright © 2010 Tess Gerritsen

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Džeku R. Vinansu
Srednja škola Kerni, San Dijego*

Ono što sam od tebe naučila trajeće mi čitav život

JEDAN

Ona je bila Izabranica.

Posmatrao je tu devojku već mesecima, još otkako se s porodicom doselila na imanje. Njen otac je bio Džordž Šeldon, osrednji drvodelja koji je radio sa građevinskom ekipom. Njena majka, bezlična i ni po čemu bitna ženica, raspoređena je u zajedničku pekaru. Oboje su bili nezaposleni i očajni kada su u potrazi za utehom i spasenjem nabasali u njegovu crkvu u Ajdaho Folsu. Džeremaja ih je pogledao u oči i video ono što je tražio: izgubljene duše u potrazi za sidrom, bilo kakvim sidrom.

Bili su zreli za žetvu.

Sada su Šeldonovi i njihova kćerka Keti živeli u baraci C, u novosagrađenom bloku Kalvarija. Svakog sabata sedeli su na svom mestu, na klupi u četrnaestom redu. U svom dvorištu su posadili baštenski slez i suncokret, iste vedre biljke koje su krasile i sva druga dvorišta. Po mnogo čemu su se uklopili među ostale šezdeset četiri pravoverne porodice, porodice

koje su radile zajedno, koje su se molile zajedno i koje su, svake večeri na sabat, zajedno lomile hleb.

Šeldonovi su ipak po nečemu izuzetno važnom bili jedinstveni. Imali su izuzetno lepu kćerku. Kćerku od koje on nije mogao da odvoji pogled.

Džeremaja ju je sa svog prozora gledao u školskom dvorištu. Bio je veliki odmor i učenici su se muvali napolju, uživali su u toplom septembarskom danu, dečaci u belim košuljama i crnim pantalonama, devojčice u dugačkim haljinama pastelnih boja. Svi su izgledali zdravo i preplanulo, kao što deca i treba da izgledaju. Ketu Šeldon se, sa svojim neobuzdanim uvojcima i zvonkim smehom, izdvajala čak i među tim gracioznim devojčkama. Kako se samo devojčice brzo menjaju, pomislio je. Za godinu dana se od deteta preobrazila u tankovijastu mladu ženu. Njene blistave oči, sjajna kosa i rumeni obrazi, sve su to bili znaci plodnosti.

Stajala je u senci hrasta, u društvu dve drugarice. Pognule su glave, kao tri gracije koje šapatom razmenjuju tajne. Stajale su okružene vrevom školskog dvorišta, đaci su se dovikivali, igrali školice i šutirali fudbalsku loptu.

Iznenada je primetio jednog momka kako prilazi trima devojčkama, pa se namrštio. Momku je bilo petnaest godina, imao je gustu plavu kosu i dugačke noge u okraćalim pantalonama. Momak je zastao na sredini dvorišta, kao da prikuplja hrabrost da nastavi. Onda je digao glavu i krenuo pravo ka devojčkama. Ka Ketu.

Džeremaja se pribio uz prozor.

Kada je momak prišao, Ketu je digla pogled i osmehnula se. Bio je to mio i nevin osmeh, upućen drugu iz razreda koji na umu gotovo sigurno ima samo jedno. O da, Džeremaja je i te kako slutio šta je momku u glavi. *Greh. Blud.* Sada su razgovarali, Ketu i momak, pošto su se druge dve devojčice

prilično udaljile. Nije čuo njihov razgovor kroz vrevu školskog dvorišta, ali je video kako Ketu pažljivo nagine glavu, kako koketno zabacuje kosu s ramena. Video je da joj se momak približava, kao da je njuši i uživa u njenom mirisu. Je li to Mekinonov balavac? Adam ili Alan ili tako nešto. Sada je na imanju živelo toliko porodica i bilo je toliko dece da nije uspevaao da popamti sva imena. Streljao ih je pogledom i toliko snažno stezao prozorsku dasku da su mu se nokti zarili u boju.

Okrenuo se i izašao iz kancelarije, pa je besno sišao niz stepenice. Sa svakim korakom sve čvršće je stezao vilicu a kiselina mu je svrdlala želudac. Izleteo je iz zgrade, ali se pred školskim dvorištem zaustavio i pokušao da povрати vlast nad sobom.

Neće moći ovako. Neprimereno je pokazivati bes.

Školsko zvono je zazvonilo da javi đacima kako je odmor završen. Stajao je i duboko disao da se smiri. Usredsredio se na miris sveže pokošene trave, na miris hleba koji se peče u obližnjoj zajedničkoj pekari. Na drugoj strani imanja, gde se gradila nova molitvena dvorana, čulo se struganje testere i odjek desetina čekića koji zakucavaju eksere. Plemeniti zvuci poštenog rada, zajednice koja radi u Njegovu slavu. A ja sam njihov pastir, pomislio je; ja ih vodim. Vidite samo koliko su daleko dogurali! Dovoljan je bio samo letimičan pogled na naselje puno života, na desetine novih kuća, pa da bude jasno kako njegovi sledbenici žive bogato i srećno.

Naposletku je otvorio kapiju i ušao u školsko dvorište. Prošao je pored učionice za osnovce, gde su deca uglavnom ponavljala abecedu, pa je ušao u učionicu za srednje razrede.

Nastavnica ga je ugledala i iznenađeno je skočila. „Proročje Gude, kakva čast!“ rekla je oduševljeno. „Nisam znala da ćete nas danas posetiti.“

On se osmehnuo, a nastavnica je pocrvenela, ushićena zbog njegove pažnje. „Sestro Dženet, neću da vam ometam čas. Samo sam želeo da pozdravim tvoj razred. I da vidim jesu li svi radosni zbog početka nove školske godine.“

Ona je ozareno pogledala učenike. „Zar nije *čas* što nas je posetio prorok Gud lično? Hajde da mu svi poželimo dobrodošlicu!“

„Dobro došao, proroče Gude“, odgovorili su učenici uglas.

„Je li vam drago što je škola opet počela?“, upitao je.

„Jeste, proroče Gude.“ Ponovo uglas, toliko savršeno da je zvučalo kao da su vežbali.

Primitio je da Ketu Šeldona sedi u trećem redu. Takođe je primetio da plavokosi momak koji je flirtovao s njom sedi gotovo tačno iza nje. Polako je krenuo kroz učionicu, klimajući glavom i osmehujući se dok je razgledao crteže i radove učenika na zidu. Kao da je njega za to briga. Zapravo je svu pažnju usmerio na Ketu, koja je smerno sedela u klupi, oborenog pogleda, kao što i priliči čednim devojkama.

„Nije mi bila namera da vas prekidam“, rekao je. „Molim vas, nastavite s radom. Pravite se kao da nisam ovde.“

„Hm, dobro.“ Nastavnica se nakašljala. „Deco, otvorite udžbenik iz matematike na strani dvesta tri. Uradite zadatke od desetog do šesnaestog. Kada završite, pregledaćemo odgovore.“

Dok su olovke grebuckale a stranice šušale, Džeremaja se šetao po učionici. Učenici su bili previše zastrašeni da bi odvojili pogled od udžbenika i osmotrili njega. Radili su algebru, a on se nikada nije potrudio da time ovlada. Zastao je pored klupe plavokosog momka koji je tako jasno pokazao zanimanje za Ketu, pa mu je pogledao preko ramena i video ime na radnoj svesci. *Adam Mekinon*. Mangup s kojim će kad-tad morati da se obračuna.

Produžio je do Ketine klupe, pa je tu zastao i pogledao preko njenog ramena. Ona je nervozno upisala rešenje pa ga je izbrisala. Video je da joj je put pocrvenela na mestu gde se dugačka kosa razdvojila, kao da je njegov pogled peče.

Nagnuo se bliže, udahnuo njen miris i vrelina mu je ispunila prepone. Nema ničeg slađeg od mirisa mladog ženskog tela, a ova devojka je najslađa od svih. Kroz tkaninu njenog prsluka nazirao je njene tek izrasle grudi.

„Ništa ti ne brini, dušo“, prošaptao je. „Ni ja nikad nisam bio dobar u algebri.“

Digla je pogled i osmeh koji mu je uputila bio je toliko čaroban da je zanemeo. *Da. Ova devojka je sasvim jasno prava.*

Cveće i vrpce prekrivali su klupe i u slapovima se spuštali sa visokih greda novoizgrađene molitvene dvorane. Bilo je prisutno toliko sledbenika da je odaja izgledala kao sam rajski vrt, mirisan i blistav. Na jutarnjem svetlu što je sijalo kroz okrugle prozore dvesta radosnih glasova pevalo je hvalospeve.

Mi smo tvoji, o Gospode. Plodno je tvoje stado i bogata je tvoja žetva.

Glasovi su utihnuli i orgulje su iznenada odsvirale fanfare. Okupljeni su se okrenuli da pogledaju Ketu Šeldon, koja je stajala na vratima ukipljena i zbunjeno treptala zbog svih tih pogleda. Na sebi je imala čipkom obrubljenu belu haljinu koju joj je sašila majka a ispod skuta su provirivale potpuno nove bele satenske papuče. Na glavi je imala devičansku krunicu od belih ruža. Orgulje su i dalje svirale i okupljeni su napeto čekali, ali Keti se nije pomerala. Nije želela da se pomeri.

Otac ju je naterao da načini prvi korak. Uhvatio ju je za ruku, njegovi prsti su se zarili u njenu mišicu i preneli su nemu naredbu. *Da se nisi usudila da me osramotiš.*

Krenula je, stopala su joj bila obamrla u lepim satenskim papučama dok je stupala ka oltaru. Ka čoveku koga je sam Gospod odredio za njenog muža.

Videla je poznata lica u klupama: svoje učitelje, drugarice, komšije. Bili su tu sestra Dajen, koja je radila u pekari s njenom majkom, i brat Rejmond, koji se starao o kravama čija je mekana bedra volela da mazi. A onda je tu bila i njena majka, stajala je u prvom redu, gde nije stajala nikada ranije. Bilo je to počasno mesto, mesto gde mogu sedeti samo sledbenici u najvećoj milosti. Njena majka je izgledala ponosno, o koliko samo ponosno, i stajala je dostojanstveno kao kraljica, sa sopstvenom krunicom od ruža.

„Mama“, prošaputala je Ketu. „Mama.“

Pastva je, međutim, započela novu himnu i pesma je nadjačala te njene reči.

Otac joj je kod oltara napokon pustio ruku. „Budi dobra“, procedio je pa je zakoračio u stranu i stao kraj njene majke. Ona se okrenula da pođe za njim, ali su joj presekli put.

Prorok Džeremaja Gud joj je stajao na putu. On ju je sada uzeo za ruku.

Koliko su samo vreli bili njegovi prsti na njenoj ledenoj puti. A koliko mu je samo velika bila šaka. Kao da je njena šaka bila zarobljena u stisku džina.

Pastva je zapevala svadbenu pesmu. *Radosni spoj, blagosloven na nebesima, zauvek vezan pred Njegovim očima!*

Prorok Gud ju je privukao uza sebe i ona je zacvilela od bola kada su je njegovi prsti stegli poput klešta. *Sada si moja, vezana si za mene voljom Božjom*, govorio je taj stisak. *Bićeš pokorna.*

Okrenula se da pogleda majku i oca. Nemo ih je preklinjala da je odvedu odatle, da je odvedu kući, gde joj je mesto. Oboje su se ozareno osmehivali dok su pevali. Prešla

je pogledom po dvorani, tražila je nekoga ko će je izbaviti iz ovog košmara, ali je videla samo osmehe koji odobravaju i glave koje klimaju. Videla je samo prostoriju gde sunce obasjava cvetne laticice i gde dvesta glasova peva kao jedan.

Prostoriju u kojoj niko ne čuje, u kojoj niko ne želi da čuje neme krike trinaestogodišnje devojčice.

DVA

ŠESNAEST GODINA KASNIJE

Njihova veza bila je na izdisaju, ali ni jedno ni drugo još nisu bili spremni da to priznaju. Umesto toga su pričali o poplavljenim ulicama i kako je saobraćaj tog jutra katastrofa, i koliko su šanse da njen let sa aerodroma *Logan* bude odložen. Nisu razgovarali o onome što ih je oboje pritiskalo, mada je Mora Ajls to čula u glasu Danijela Brofija, kao i u sopstvenom glasu, tako ravnom, tako potištenom. Oboje su pokušavali da glume kako se među njima ništa nije promenilo. Ne, prosto su umorni zato što su probdeli pola noći, zarobljeni u istom bolnom razgovoru koji je predvidljivo sledio svaki put kada bi vodili ljubav. U razgovoru posle koga bi se uvek osećala ranjivo i zahtevno.

*Kada bi ti samo mogao da ostaneš ovde sa mnom svake noći.
Kada bismo samo mogli da se budimo zajedno svakog jutra.*

Evo sada sam s tobom, Mora.

Ali nisi sav sa mnom. I nećeš biti sve dok ne odlučiš.

Kroz prozor je pogledala automobile koji jure kroz pljusak. Danijel ne može da se natera da odluči, pomislila je. A čak i da se odluči za mene, čak i da se odrekne svešteničkog zvanja, da se odrekne svoje voljene crkve, griza savesti bi uvek bila u sobi s nama, zurila bi u nas kao njegova nevidljiva naložnica. Posmatrala je kako brisači sklanjaju slapove vode a mutno svetlo napolju bilo je u skladu s njenim raspoloženjem.

„Stižemo baš na vreme“, rekao je. „Jesi li proverila na netu?“

„Juče. Imam bording kartu.“

„Dobro. Tako ćeš uštedeti nekoliko minuta.“

„Ali moram da čekiram kofer. Zimska odeća mi nije stala u ručni prtljag.“

„Čovek bi pomislio da će za medicinsku konferenciju izabrati neko toplo i sunčano mesto. Zašto Vajoming u novembru?“

„Džekson Hol bi trebalo da je prelep.“

„Prelepa su i Bermudska ostrva.“

Usudila se da ga pogleda. Polumrak u automobilu skrivao je brižne brazde na njegovom licu, ali je jasno videla sve gušće sede u njegovoj kosi. Koliko je samo ostario za godinu dana, pomislila je. Ljubav nas je oboje istrošila.

„Kada se vratim, hajdemo zajedno negde gde je toplo“, rekla je. „Samo na vikend.“ Neobuzdano se nasmejala. „Ma hajde da zaboravimo na čitav svet i odemo negde na mesec dana.“

On je ćutao.

„Ili previše tražim?“, upitala je tiho.

Umorno je uzdahnuo. „Koliko god mi želeli da zaboravimo svet, on je uvek tu. I moraćemo da mu se vratimo.“

„Ne moramo mi ništa.“

Pogled koji joj je uputio bio je beskrajno tužan. „Ti ne veruješ zaista da je tako.“ Onda je opet pogledao put. „Ne verujem ni ja.“

Ne, pomislila je. Oboje verujemo da moramo biti užasno odgovorni. Ja svaki dan idem na posao, plaćam porez tačno na vreme, i radim sve što svet od mene očekuje. Mogu da brbljam koliko hoću o tome da ću pobeći s njim, da ću uraditi nešto divlje i ludo, ali dobro znam da nikada neću. A neće ni Danijel.

Zaustavio se ispred njenog terminala. Na tren su sedeli ne gledajući jedno drugo. Umesto toga, ona je posmatrala druge putnike koji čekaju, umotane u kišne mantile, nalik na pogrebnu povorku u kišno novembarsko jutro. Nije zaista želela da izađe iz toplog automobila i pridruži se redu neveselih putnika. Umesto da se ukrca u taj avion, mogu mu reći da me vrati kući, pomislila je. Kada bismo samo imali još nekoliko sati da o ovome razgovaramo, možda bismo našli načina da nam nekako ovo pođe za rukom.

Neko zakuca po prozoru, a ona diže pogled i ugleda aerodromskog policajca kako ih strelja očima. „Ovo je mesto samo za izlazak putnika“, zarežao je. „Morate pomeriti vozilo.“

Danijel je spustio prozor. „Evo sad će.“

„Pa, nemojte čitav dan.“

„Izneću ti ja kofere“, rekao je Danijel. Izašao je iz automobila.

Na tren su stajali i zajedno drhtali na ivičnjaku, nemi u žagoru autobusa i pištaljki. Da mi je on muž, pomislila je, sada bismo se poljubili. Ali oni predugo brižljivo izbegavaju svaki javni izraz naklonosti, i mada on jutros nije oko vrata imao beli kolar, čak je i zagrljaj delovao opasno.

„Ne moram da idem na tu konferenciju“, rekla je. „Mogli bismo da provedemo nedelju zajedno.“

On je uzdahnuo. „Mora, ja ne mogu sada da tek tako nestanem na nedelju dana.“

„A kada ćeš moći?“

„Trebam vremena da sredim odsustvo. Ići ćemo jednog dana, obećavam ti.“

„Zašto uvek mora da bude neko drugo mesto, je li? Neko drugo mesto gde nas niko ne poznaje. Kad bih samo jednom mogla da provedem nedelju s tobom a da *nikuda ne idem*.“

On je pogledao policajca, koji je krenuo u njihovom pravcu. „Razgovaraćemo o tome kada se vratiš sledeće nedelje.“

„Hej, vi tamo!“, viknu policajac. „*Smesta* pomerite auto!“

„Naravno da ćemo razgovarati.“ Nasmejala se. „Mi smo odlični u *razgovaranju* o tome, zar ne? Izgleda kao da jedino to i radimo.“ Uzela je kofer.

On je pokušao da je uhvati za ruku. „Mora, molim te. Nemoj da se ovako rastanemo. Ti znaš da te volim. Samo mi treba vremena da se izborim sa svime.“

Videla je bol urezan u njegovo lice. Svi ti meseci obmane, neodlučnosti i griže savesti ostavili su tragove, zbog njih je potamnela radost koju je našao s njom. Mogla je da ga uteši osmehom, da mu stegne ruku da ga umiri, ali u tom trenutku je osećala samo svoj bol. Mogla je da misli samo o odmazdi.

„Mislim da nam ističe vreme“, rekla je, pa je ušla u zgradu. Čim su se staklena vrata zatvorila za njom, zažalila je zbog tih reči. Ali kada se zaustavila da pogleda nazad kroz prozor, on je već ulazio u auto.

Čovekove noge bile su raširene, tako da su se videli razderani testisi i opečena koža butina i perineuma. Slika iz mrtvačnice iskočila je na ekranu bez upozorenja predavača, ali ipak niko od prisutnih u zamračenoj hotelskoj sali za konferencije nije ni trepnuo. Ta publika je odavno oguglala na prizore uništenih i osakaćenih tela. Za ljude koji su videli i dodirivali spaljeno ljudsko meso, za ljude koji poznaju taj smrad, u

sterilnoj prezentaciji nema ničeg strašnog. Zapravo, sedokosi čovek koji je sedeo pored More nekoliko puta je zadremao i ona je u polutami videla kako mu glava pada dok se bori sa snom, potpuno ravnodušan prema nizu jezivih snimaka koji su sijali sa ekrana.

„Ovo što vidite su tipične povrede od automobilske bombe. Žrtva je četrdesetpetogodišnji ruski biznismen koji je jednog jutra seo u svoj mercedes – veoma lep mercedes, moram da dodam. Kada je okrenuo ključ u kontakt bravi, aktivirao je eksploziv podmetnut ispod sedišta. Kao što vidite na rendgenskim snimcima...“ Govornik je kliknuo mišem i na ekranu se pojavila sledeća slika. Bio je to snimak karlice slomljene duž stidne kosti. Krhotine kosti i metala zarile su se duboko u meko tkivo. „Od siline eksplozije su se delovi automobila zarili u njegov perineum, prorekli skrotum i odsekli sedalnu kvrgu. Nažalost, ovakve povrede od eksplozija srećemo sve češće, posebno u ovo doba terorističkih napada. Ovo je bila prilično mala bomba, namera je bila da strada samo vozač. Kada pređete na terorizam, međutim, imate posla sa mnogo jačim eksplozijama i višestrukim žrtvama.“

Ponovo je kliknuo mišem i pojavila se slika izvađenih organa kako se presijavaju na zelenoj hirurškoj podlozi, kao u izlogu mesare.

„Ponekad neće biti mnogo dokaza o spoljnim oštećenjima, čak i kada su unutrašnje povrede smrtonosne. Ovo je delo bombaša samoubice u kafiću u Jerusalimu. Četrnaestogodišnja devojčica je pretrpela teške kontuzivne povrede pluća, kao i perforaciju abdominalnih organa. A ipak je lice ostalo netaknuto. Gotovo anđeosko.“

Fotografija koja se zatim pojavila izazvala je prvu zvučnu reakciju prisutnih, žagor žalosti i neverice. Devojčica je izgledala kao da blaženo počiva, na njenom savršenom licu nije

bilo bora ni brige, tamne oči zurile su ispod gustih trepavica. Taj skup patologa na kraju nije šokirala krv, nego lepota. Sa četrnaest godina, u trenutku smrti možda je razmišljala o domaćem zadatku. Ili o nekoj lepoj haljini. Ili o dečaku koga je ugledala na ulici. Ne bi pomišljala da će njena pluća, jetra i slezina uskoro biti poređani na stolu za autopsiju, ili da će dvesta patologa jednog dana zuriti u njeno lice.

Kada se svetlo upalilo, publika je i dalje bila ćutljiva. Dok su drugi izlazili, Mora je ostala da sedi i razgleda beleške koje je zapisala u notesu, o bombama sa ekserima i eksplozivnim paketima, o automobilskim bombama i nagaznim minama. Kada treba unesrećiti drugoga, čovekova inventivnost ne zna za granice. Koliko smo samo vešti u međusobnom ubijanju, pomislila je. A koliko samo ne umemo da volimo.

„Izvini, da nisi ti Mora Ajls?“

Digla je pogled i videla čoveka koji je ustao sa svog mesta, dva reda ispred. Bio je otprilike njenih godina, visok i atletski građen, preplanuo i sa kosom posvetlelom od sunca, zbog čega je odmah pomislila: momak iz Kalifornije. Njegovo lice je delovalo nekako poznato, ali nije uspevala da se seti odakle ga poznaje, što ju je začudilo. Bilo je to lice koje bi svaka žena sasvim sigurno upamtila.

„Znao sam! Znači *jesi* ti, je li?“ Nasmejao se. „Mislim da sam te primetio dok sam ulazio u salu.“

Odmahnula je glavom. „Izvini. Stvarno me je sramota, ali ne mogu da se setim odakle se znamo.“

„To je zato što je to bilo mnogo davno. I više nemam konjski rep. Dag Komli, medicina na Stanfordu. Prošlo je, koliko? Dvadeset godina? Ne čudi me da si me zaboravila. Ma i sam bih sebe zaboravio.“

Izenada joj se u glavi javila uspomena na mladića sa dugačkom plavom kosom i zaštitnim naočarima na nosu

crvenom od sunca. Tada je bio mnogo štrkljastiji, kao hrt u farmerkama. „Zajedno smo imali laboratorijske vežbe?“, upitala je.

„Kvantitativna analiza. Prva godina.“

„Pamtiš to i posle dvadeset godina? Svaka čast.“

„Ne pamtim ama baš ništa o kvantitativnoj analizi. Ali pamtim *tebe*. Radila si za stolom odmah preko puta i imala si najbolje ocene u čitavoj grupi. Zar nisi posle studirala u San Francisku?“

„Da, ali sada živim u Bostonu. A ti?“

„Univerzitet u San Dijegu. Jednostavno nisam mogao da odem iz Kalifornije. Patim od teške zavisnosti o suncu i surfovanju.“

„Znaš, to sada zvuči prilično primamljivo. Tek je novembar, a već mi se smučila hladnoća.“

„Ja nekako volim sneg. Deluje prilično zabavno.“

„Samo zato što ne moraš da živiš zavejan četiri meseca u godini.“

Sada se već konferencijska sala sasvim ispraznila i hotelski radnici su slagali stolice i iznosili ozvučenje. Mora je stavila beleške u torbu i ustala. Dok su ona i Dag išli niz paralelne redove ka izlazu, upitala ga je: „Dolaziš večeras na koktel?“

„Da, mislim da ću doći. Ali za večeru smo slobodni, je li?“

„Tako piše u programu.“

Izašli su iz sale zajedno, pa u hotelski lobi prepun drugih doktora sa istim belim etiketama sa imenima, sa istim torbama koje su dobili od organizatora. Zajedno su sačekali lift i oboma im je bilo teško da nastave razgovor.

„Dakle, ovde si s mužem?“, upitao je.

„Nisam udata.“

„Čini mi se da sam u časopisu bivših studenata pročitao da si se udala?“

Iznenadena ga je pogledala. „Ti stvarno pratiš takve stvari?“

„Zanima me šta se dešava s bivšim kolegama.“

„U mom slučaju se desio razvod. Pre četiri godine.“

„E baš mi je žao što to čujem.“

Slegnula je ramenima. „Meni nije.“

Odvezli su se liftom na treći sprat, gde su oboje izašli.

„Vidimo se na koktelu“, rekla je i mahnula, pa je izvadila hotelsku ključ-karticu.

„Imaš nešto dogovoreno za večeru? Ja nemam ništa isplanirano. Ako hoćeš da zajedno večeramo, naći ću neki dobar restoran. Samo me pozovi.“

Okrenula se da mu odgovori, ali je on već s torbom preko ramena krenuo niz hodnik. Dok ga je gledala kako odlazi, u mislima joj je izronila još jedna uspomena na Dagleasa Komlija. Kako na štakama hramlje po kampusu.

„Zar nisi te godine slomio nogu?“, doviknula je. „Mislim da je bilo taman pred ispitni rok.“

Nasmejao se i okrenuo ka njoj. „To pamtiš o meni?“

„Sada se polako prisećam. Imao si nezgodu na skijanju ili tako nešto.“

„Tako nešto.“

„Znači nije nezgoda na skijanju?“

„Čoveče.“ Odmahnulo je glavom. „To je prevelik blam.“

„E pa, sad moraš da mi kažeš.“

„Ako odemo zajedno na večeru.“

Zastala je kada su se vrata lifta otvorila i kada su iz njega izašli neki muškarac i žena. Otišli su hodnikom, držeći se podruku, očigledno zajedno i bez straha da to pokažu. Tako parovi treba da se ponašaju, pomislila je kada su ušli u sobu i zatvorili vrata za sobom.

Pogledala je Dagleasa. „Zanima me da čujem tu priču.“

TRI

Rano su pobjegli sa koktela za patologe pa su večerali u odmaralištu *Četiri godišnja doba* u Teton Vilidžu. Mori je posle osam neprekidnih sati predavanja o ubodnim ranama i eksplozijama, o mecima i movama, bilo preko glave priča o smrti i laknulo joj je što je pobjegla nazad u normalni svet, gde se u opuštenim razgovorima ne spominje raspadanje tkiva, gde je najozbiljnije pitanje večeri izbor između crnog ili belog vina.

„Pa *kako* si onda slomio nogu na Stanfordu?“, upitala je dok je Dag vrteo čašu sa pino noarom.

Iskrivio je lice. „Nadao sam se da si to zaboravila.“

„Obećao si da ćeš mi ispričati. Zbog toga sam došla na večeru.“

„Ne zbog mog britkog uma? Zbog mog dečaćkog šarma?“

Nasmejala se. „Dobro, i zbog toga. Ali uglavnom zbog priče o slomljenoj nozi. Nešto mi se čini da će biti zabavna.“

„U redu.“ Uzdahnuo je. „Hoćeš istinu? Glupirao sam se na krovu Vilbur hola pa sam pao.“

Zagledala se u njega. „Gospode, pa to je baš visoko.“

„To sam i te kako dobro naučio.“

„Pretpostavljam da je u igri bio i alkohol?“

„Naravno.“

„Znači, samo tipično studentsko majmunisanje.“

„Zašto zvučiš toliko razočarano?“

„Očekivala sam nešto malo, hm, neobičnije.“

„Pa“, priznao je. „Izostavio sam nekoliko detalja.“

„Kao na primer?“

„Kostim nindže koji sam imao na sebi. Crnu masku. Plastični mač.“ Posramljeno je slegnuo ramenima. „I veoma sramotnu vožnju kolima hitne pomoći u bolnicu.“

Osmotrla ga je smirenim pogledom profesionalca. „Još voliš da se oblačiš kao nindža?“

„Vidiš?“ Grubo se nasmejao. „Zato si ti toliko zastrašujuća! Svako drugi bi mi se nasmejao. Ali ti reaguješ veoma logičnim, veoma trezvenim pitanjem.“

„Postoji li trezven odgovor?“

„Ama baš nijedan.“ Digao je čašu da nazdravi. „Za studentsko ludiranje. Da ga nikada ne zaboravimo.“

Otpila je gutljaj vina i spustila čašu. „Šta ti je to značilo da sam zastrašujuća?“

„Uvek si bila takva. Ja sam bio mali šepRTLja koji nekako gura kroz studije. Previše sam išao po žurkama i prekasno sam ustajao. Ali ti – ti si, Mora, bila tako *usredsređena*. Tačno si znala šta želiš da budeš.“

„I zbog toga sam bila zastrašujuća?“

„Čak i malčice strašna. Zato što si bila potpuno prisebna, a ja to nikako nisam bio.“

„Nisam imala pojma da sam tako delovala na ljude.“

„Još tako deluješ.“

Razmislila je o toj izjavi. Pomislila je na policajce koji bi uvek ućutali kada ona dođe na mesto zločina. Pomislila je na božićnu zabavu gde bi se tako odgovorno zaustavila posle prve čaše šampanjca dok su se svi drugi veselili. Javnost nikada neće videti doktoru Moru Ajls pijanu, glasnu ili nesmotrenu. Videće samo ono što im ona dozvoli da vide. Ženu koja drži sve konce u rukama. *Ženu koja ih plaši.*

„Nije da je to neka mana, biti usredsređen“, rekla je kao da se brani. „To je jedini način da se nešto završi na ovom svetu.“

„Verovatno je zato meni toliko trebalo da postignem bilo šta.“

„Upisao si medicinu.“

„Naposletku. Pošto sam proveo dve godine klošareći, što je mog oca prosto izluđivalo. Radio sam kao barmen u Bahi. Držao kurseve surfovanja u Malibuu. Previše sam duvao i pio mnogo lošeg vina. Bilo je super.“ Iskezio se. „Ti, doktoro Ajls, ne bi odobravalala takvo ponašanje.“

„Ja sama to ne bih radila.“ Otpila je novi gutljaj vina. „Ili bar ne u tim godinama.“

Digao je obrvu. „Što znači da sada bi?“

„Ljudi se menjaju, znaš.“

„Da, vidi samo mene! Nisam ni sanjao da ću jednog dana završiti kao dosadni patolog, zarobljen u bolničkom podrumu.“

„Pa kako se to desilo? Šta te je od klošara s plaže preobrazilo u uglednog doktora?“

Razgovor je utihnuo kada im je konobar doneo glavno jelo. Pečenu patku za Moru, jagnjeće kotlete za Daga. Istrpeli su neizbežno mlevenje bibera i dosipanje vina. Tek pošto je konobar otišao, Daglas je odgovorio na njeno pitanje.

„Oženio sam se“, rekao je.

Nije primetila burmu na njegovom prstu, i tada je prvi put spomenuo da je u vezi. Zbog toga je iznenađeno digla pogled, ali on nije gledao u nju; zurio je u porodicu sa dve male devojčice koja je sedela za drugim stolom.

„To je od početka bio loš spoj“, priznao je. „Upoznao sam je na nekoj žurci. Zanosna plavuša, plave oči, noge *dovde*. Čula je da nameravam da studiram medicinu, pa je zamislila da će biti žena bogatog doktora. Nije shvatala da će vikende provoditi sama dok ću ja raditi u bolnici. Kada sam završio staž iz patologije, našla je nekog drugog.“ Zasekao je jagnjeći kotlet. „Ali sam ja ipak zadržao Grejs.“

„Grejs?“

„Moju kćerku. Ima trinaest godina i lepotica je na majku. Samo se nadam da ću je usmeriti u intelektualnijem pravcu od onoga kojim je pošla njena majka.“

„Šta sada radi tvoja bivša?“

„Udala se za nekog bankara. Živi u Londonu i jedva da nam se javlja dvaput godišnje.“ Spustio je nož i viljušku. „I tako sam ja postao gospodin mama. Imam kćerku, kredit i posao u bolnici u San Dijegu. Ko bi tražio nešto više od života?“

„I jesi li srećan?“

Slegnuo je ramenima. „To nije život koji sam zamišljao dok sam na Stanfordu glumio nindžu po krovovima. Ali ne mogu da se žalim. Život se desi i čovek se prosto prilagodi.“ Osmehnuo joj se. „Blago tebi, ti si tačno onakva kakva si zamišljala da ćeš biti. Oduvek si želela da budeš patolog i evo te sada.“

„Takođe sam želela da se udam. Na tom polju sam doživela potpuni krah.“

Posmatrao ju je. „Teško mi je da poverujem da u tvom životu sada nema nekog muškarca.“

Gurkala je komadiće hrane po tanjiru, pošto iznenada više nije imala apetita. „U stvari, viđam se s nekim.“

On se nagnuo bliže i pažljivo ju je pogledao. „Da čujem.“
„Pa, traje već godinu dana.“

„To zvuči ozbiljno.“

„Nisam baš sigurna.“ Osećala se nelagodno zbog njegovog pogleda, pa je ponovo pažnju posvetila hrani. Osećala je da je on proučava, da pokušava da otkrije šta mu prećutkuje. Razgovor koji je počeo kao opušteno ćaskanje iznenada je postao duboko ličan. Skalpeli su radili i tajne su izlazile na svetlost dana.

„Je li dovoljno ozbiljno da se uskoro začuju svadbena zvona?“, upitao je.

„Nije.“

„Zašto nije?“

Pogledala je. „Zato što on nije dostupan.“

Zavalio se u stolici, očigledno iznenađen. „Nikad ne bih rekao da će neko trezven poput tebe da se dohvati sa oženjenim čovekom.“

Pomislila je da ga ispravi, ali se onda zaustavila. Danijel Brofi u suštini i jeste bio oženjen čovek, oženjen svojom crkvom. A ne postoji ljubomornija i zahtevnija supruga. Da je prosto u vezi sa drugom ženom, bilo bi mnogo više izgleda da bude njen.

„Pa, izgleda da nisam trezvena koliko misliš“, rekla je.

Iznenađeno se nasmejao. „Znači, imaš neobuzdanu stranu za koju ja nisam znao. Kako li sam je samo prevideo na Stanfordu?“

„To je bilo veoma davno.“

„Osnovne osobine neke ličnosti ne menjaju se mnogo.“

„Ti si se promenio.“

„Nisam. Ispod ovog sakoja i dalje kuca srce surfera. Medicina je za mene samo posao. Ona služi da platim račune, ali nije ono što *jesam*.“

„A šta zamišljaš da sam ja?“

„Ista osoba koja si bila na Stanfordu. Sposobna. Profesionalna. Osoba koja ne greši.“

„Kamo sreće da je tako. Kamo sreće da nisam grešila.“

„Taj čovek koga viđaš, je li on greška?“

„To još nisam spremna da priznam.“

„Da li se zbog toga kaješ?“

To njegovo pitanje ju je nateralo da zastane, zato što nije znala odgovor. Znala je da nije srećna. Da, bilo je trenutaka radosti kada bi čula Danijelov auto na prilazu ili kada bi zakucao na njena vrata. Ali takođe je bilo i noći kada je sedela sama za kuhinjskim stolom i pila previše vina. Previše utonula u kajanje.

„Ne znam“, odgovorila je naposletku.

„Ja se nikada nisam ni zbog čega kajao.“

„Čak ni zbog braka?“

„Čak ni zbog katastrofalnog braka. Verujem da nas svako iskustvo, svaka pogrešna odluka, nečemu uči. Zato ne treba da se bojimo da grešimo. Ja se glavačke bacam u nova iskustva i ponekad zbog toga nastradam. Ipak na kraju sve ispadne kako treba.“

„Znači ti veruješ svetu?“

„Verujem. I svake noći vrlo mirno spavam. Ne muče me sumnje, ne pritiska me napetost. Život je prekratak da to sebi radimo. Treba samo da se zavalimo i uživamo u vožnji.“

Došao je konobar da odnese posuđe. Mada je ona završila tek pola obroka, Dag je navalio na jagnjeće kotlete kao što navaljuje na sve u životu, iz sve snage, pa je brzo počistio sve s tanjira. Za desert je naručio čizkejk i kafu; Mora je tražila samo čaj od kamilice. Kada je stigao, on je gurnuo čizkejk na pola puta između njih.

„Hajde“, rekao je. „Znam da hoćeš bar malo.“

Ona se nasmejala, uzela viljušku i odsekla povelik zalogaj. „Loše utičeš na mene.“

„Da se svi pristojno ponašamo, koliko bi samo život bio dosadan? Sem toga, čizkejk i nije bogzna kakav greh.“

„Moraću da se pokajem kad se vratim kući.“

„Kada krećeš?“

„Tek u nedelju po podne. Mislila sam da ostanem dan duže da razgledam prirodu. Džekson hol je čudesno mesto.“

„Sama ćeš u obilazak?“

„Osim ako se neki zgodan muškarac ne ponudi da me prati.“

Nekoliko trenutaka je zamišljeno žvakao čizkejk. „Ne znam baš za zgodne muškarce“, rekao je. „Ali mogu da ti ponudim alternativu. Moja kćerka Grejs je ovde sa mnom. Večeras je otišla u bioskop s dvoje naših prijatelja iz San Dijega. Nameravali smo da u nedelju odemo do jednog zabačenog skijaškog doma pa da tamo prespavamo. U kolima ima još jedno mesto. A siguran sam da će i u domu biti mesta, ako hoćeš s nama.“

Odmahnula je glavom. „Samo bih vam smetala.“

„Ma kakvi. Siguran sam da ćeš im se dopasti. A mislim da će se dopasti i oni tebi. Arlo je jedan od mojih najboljih drugova. Preko dana je dosadni računovođa. Ali zato noću...“ Dgov glas je postao preteće režanje. „Pretvara se u slavnu ličnost zvanu Tajanstveni gospodin Čops.“

„Ko?“

„Jedan od najpopularnijih blogera o hrani i vinu na čitavom netu. Večerao je u svakom restoranu sa Mišlenovom zvezdicom u Americi, a sada polako dovršava Evropu. Ja ga prosto zovem Čeljust.“

Mora se nasmejala. „Zvuči kao zabavan lik. A drugi prijatelj?“

„Elejn. Devojka s kojom se on zabavlja već godinama. Ona radi nešto u vezi sa unutrašnjim dizajnom, ne znam tačno šta. Mislim da ćete se vas dve odlično slagati. Plus, moći ćeš da upoznaš Grejs.“

Pojela je još zalogaj kolača polako žvaćući. Razmišljala je.

„Hej, nije baš da sam te zaprosio“, zadirkivao ju je. „To je samo dvodnevni izlet, u društvu stroge dadilje – moje trinaestogodišnje kćerke.“ Nagnuo se bliže i pogled njegovih plavih očiju pažljivo se usredsredio. „Hajde. Moje divlje i otkačene ideje gotovo uvek na kraju ispadnu zabavne.“

„Gotovo uvek?“

„Postoji taj faktor nepredvidljivosti, izgledi da će se desiti nešto potpuno neočekivano – nešto čudesno. Zbog toga je život pustolovina. Ponekad prosto moraš da uskočiš i da imaš poverenja u kosmos.“

U tom trenutku, dok ga je gledala u oči, osetila je da je Dag Komli vidi kao retko ko. Da gleda kroz njen oklop i vidi ženu skrivenu unutra. Ženu koja se uvek bojala kuda će je srce odvesti.

Oborila je pogled na tanjir. Kolača više nije bilo; nije se sećala da ga je dovršila. „Pusti da još malo razmislim“, rekla je.

„Naravno.“ Nasmejao se. „Ne bi ti bila Mora Ajls da ne razmisliš još malo.“

Te noći, pošto se vratila u hotelsku sobu, pozvala je Danijela.

Po njegovom glasu bilo je jasno da nije sam. Bio je učtiv, ali dalek, kao da razgovara s nekim svojim parohijanom. U pozadini su se čuli glasovi koji raspravljaju o cenama ogreva, o troškovima popravke krova, o padu donacija. Bio je to sastanak o crkvenom budžetu.

„Kako je tamo?“, upitao je. Prijatnim i neutralnim glasom.

„Mnogo hladnije nego u Bostonu. Već je pao sneg.“

„Ovde kiša nije stala.“

„Vraćam se u nedelju uveče. Moći ćeš da me dočekaš na aerodromu?“

„Važi.“

„A posle? Možemo da večeramo kod mene, ako hoćeš da prespavaš.“

Stanka. „Nisam siguran da ću moći. Moram da razmislim.“

Odgovorio joj je gotovo isto kao što je ona odgovorila Dagu ranije te večeri. I prisetila se šta joj je on rekao. *Ponekad moraš prosto da uskočiš i da imaš poverenja u kosmos.*

„Mogu da te pozovem u nedelju?“ rekao je. „Tada ću znati kakav mi je raspored.“

„U redu. Ali ako ne uspeš da me dobiješ, ne brini. Možda ću biti van dometa.“

„Čujemo se onda.“

Na kraju razgovora niko nije rekao *Volim te*, već su se samo tiho pozdravili i završili. Oni su nežnosti razmenjivali samo iza zatvorenih vrata. Svaki susret je unapred planiran i posle analiziran mnogo puta. *Previše razmišljanja*, rekao bi Dag. Toliko razmišljanje nije joj donelo sreću.

Digla je slušalicu hotelskog telefona i okrenula recepciju. „Možete li da me spojite sa sobom Dagleasa Komlija?“, upitala je.

Javio se posle četvrtog zvona. „Halo?“

„Ja sam“, rekla je. „Da li onaj poziv još važi?“

ČETIRI

Avantura je sasvim dobro počela.

Saputnici su u petak uveče zajedno izašli na piće. Kada je Mora ušla u hotelski koktel-bar, zatekla je Daga i društvo kako je već čekaju za stolom. Arlo Zjelinski je izgledao baš kao čovek koji je isprobao sve restorane u Mišlenovom vodiču – bucmast i proćelav, čovek velikog apetita i jednako glasnog smeha.

„Što više to bolje, ja tako za sve mislim! Plus što sada imamo izgovor da naručimo *dve* flaše vina za večeru“, rekao je. „Kreni s nama, Mora, i garantujem ti dobar provod, posebno kada ga Dag organizuje.“ Nagnuo se i poverljivo šapnuo: „Ja sam ti garant njegovog morala. Već godinama mu radim poresku prijavu, a računovođa zna čovekove najskrivenije tajne.“

„Šta se to vas dvoje sašaptavate?“, upitao je Dag.

Arlo je digao pogled kao nevinašce. „Samo kažem da je porota bila *skroz* nameštena protiv tebe. Nikako nisu smeli da donesu osuđujuću presudu.“

Mora prasnu u smeh. Da, dopadao joj se taj Dagov drug.

Nije, međutim, bila toliko sigurna u vezi sa Elejn Selindžer. Mada se osmehivala dok su razgovarali, bio je to napet osmeh. Sve u vezi sa Elejn nekako je delovalo napeto, od njenih tesnih crnih skijaških pantalona do sablasno neizboranog lica. Bila je negde Morina vršnjakinja, otprilike jednako visoka, ali mršava kao manekenka, sa strukom koji budi zavist i samokontrolom da ga održi. Dok su Dag, Mora i Arlo delili flašu vina, Elen je pila samo mineralnu vodu sa kriškom limete i vrlo je odlučno ignorisala posudu sa indijskim orahom na koju je Arlo tako žustro nasrtao. Mori nije bilo jasno šta to dvoje mogu imati zajedničko; sasvim sigurno nije mogla zamisliti da se zabavlja.

Dagova kćerka Grejs bila je još jedna zagonetka. On je svoju bivšu suprugu opisao kao lepoticu i kćerka je očigledno nasledila te gene. Grejs je u trinaestoj već bila čudesna, dugonoga plavuša sa tankim obrvama i kristalnoplavim očima. Bila je to, međutim, hladna lepota, u njoj kao da uopšte nije bilo topline i srdačnosti. Čitave večeri jedva da je reč izgovorila, a nije ni izvadila slušalice iz ušiju. Sada je dramatično uzdahnula pa je digla vitko telo sa stolice.

„Tata, mogu li sada nazad u sobu?“

„Hajde, dušo, ostani još malo“, rekao je Dag. „Nije valjda da smo baš toliko dosadni.“

„Umorna sam.“

„Imaš tek trinaest godina“, zadirkivao ju je Arlo. „U tvojim godinama bi trebalo da jedva čekaš da kreneš s nama u ludi provod.“

„Nisam vam ja potrebna za provod.“

Dag je mrko pogledao njen ajpod, kao da ga prvi put vidi. „Hajde isključi to, važi? Pokušaj da učestvuješ u razgovoru.“

Devojka ga je ošinula pogledom čistog tinejdžerskog prezira, pa se zavalila nazad u stolicu.

„...i tako sam istražio sve moguće restorane u kraju i nema nijednog u koji bi vredelo svratiti“, govorio je Arlo. Ubacio je u usta još jednu šaku indijskog oraha pa je obrisao so s punačkih šaka. Skinuo je naočari pa je i njih obrisao. „Mislim da bi trebalo da idemo pravo u dom, da tamo ručamo. Oni bar na meniju imaju biftek. Koliko je teško ispeći pristojan biftek?“

„Arlo, tek smo večerali“, rekla je Elejn. „Ne mogu da verujem da već razmišljaš o sutrašnjem ručku.“

„Znaš ti mene, volim da sve dobro isplaniram.“

„Ali dokle više samo o hrani?“

„Tata“, zakukala je Grejs. „*Stvarno* sam umorna. Idem sad u krevet, je l' mogu?“

„Hajde, dobro“, rekao je Dag. „Ali hoću da ustaneš pre sedam. Voleo bih da se spakujemo i krenemo pre osam.“

„Mislim da bi onda trebalo da i mi pođemo u krevet“, rekao je Arlo. Ustao je i otresao mrvice sa košulje. „Idemo, Elejn.“

„Tek je pola deset.“

„Elejn“, ponovio je Arlo, pa je značajno nagnuo glavu ka Mori i Dagu.

„Oh.“ Elejn je procenjivački osmotrila Moru, i onda je ustala, okretna kao gepard. „Drago mi je što smo se upoznale, Mora“, rekla je. „Vidimo se ujutru.“

Dag je sačekao da trojka ode, pa je rekao Mori: „Izvini zbog Grejsinog ponašanja.“

„Prava je lepotica.“

„Takođe je i vrlo bistra. IQ joj je sto trideset. Mada to večeras nisi mogla da vidiš. Obično nije toliko ćutljiva.“

„Možda je to zato što i ja idem s vama. Možda nije srećna zbog toga.“